

Dosarul nr. 3ra-359/20

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani – V. Ciumac

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău – A. Minciuna, V. Sîrbu, V. Mihaila

ÎNCHEIERE

04 martie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătoriai

Maria Ghervas
Nina Vascan
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Natalia Nazîp,
în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă
de către Natalia Nazîp împotriva Instituției Publice „Agenția Servicii Publice”,
intervenient accesoriu Maria Nazîp, cu privire la contestarea actelor administrative,
împotriva deciziei din 16 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care
s-a respins apelul declarat de către Natalia Nazîp împotriva hotărârii din 03 iunie
2019 a Judecătoriai Chișinău, sediul Rîșcani,

constată :

La 22 februarie 2019 Natalia Nazîp s-a adresat cu cerere de chemare în judecată
împotriva IP „Agenția Servicii Publice”, intervenient accesoriu Maria Nazîp, prin
care a solicitat constatarea ca ilegală a radierii din evidență de la domiciliul în
Republica Moldova, or. XXXXX, str. XXXXX, operată de IP „Agenția Servicii
Publice” cu obligarea pârâtei de a dispune înregistrarea Nataliei Nazîp la domiciliul
în Republica Moldova pe adresa or. XXXXX, str. XXXXX.

În motivarea cererii reclamanta a invocat că din anul 2003, de când s-a căsătorit
cu Tudor Nazîp, domiciliază pe adresa or. XXXXX, str. XXXXX.

Din căsătorie are doi copii minori, XXXXX, născut la XXXXX și XXXXX,
născut la XXXXX. Din data de 28 mai 2009, în temeiul dreptului de folosință
dobândit în timpul căsătoriei cu Tudor Nazîp, a fost înregistrată cu domiciliul în or.
XXXXX, str. XXXXX.

Reclamanta a afirmat că într-o parte din casă în care, în prezent, locuiește doar
împreună cu copiii minori, de la nașterea acestora, a făcut reparație capitală încă în
timpul căsătoriei. Totodată din surse comune ale sale și ale fostului soț a reparat și
casa de locuit.

A comunicat că căsătoria cu Tudor Nazîp a fost desfăcută în anul 2015, iar
copiii minori au fost stabiliți prin hotărârea de judecată cu domiciliul în or. XXXXX,

str. XXXXX. După divorț, împreună cu doi copii minori, au rămas să domicilieze pe aceeași adresă, nefiind evacuată printr-o hotărâre de judecată.

A susținut că la sfârșitul anului 2018 a aflat că din data de 01 decembrie 2017, a fost radiată din evidență pe motivul indicat „la cererea proprietarului”, adică fosta soacră și bunica copiilor minori, fără a o informa, fără a i se asigura copiilor minori un alt domiciliu și fără a exista o hotărâre de judecată de evacuare și de radiere de la domiciliu pe adresa or. XXXXX, str. XXXXX.

În condițiile în care până în prezent posedă și folosește partea din casă de pe adresa or. XXXXX, str. XXXXXX, unde locuiește împreună cu copiii minori, nefiind evacuată printr-o hotărâre de judecată, radierea a fost operată contrar pct. 118 subpct. 5) din Hotărârea Guvernului nr.125 din 18.02.2013 pentru aprobarea Regulamentului privind eliberarea actelor de identitate și evidența locuitorilor Republicii Moldova. Mai mult de atât, la acel domiciliu locuiesc împreună cu copiii minori.

La data de 21 decembrie 2018 a depus o cerere la IP „Agenția Servicii Publice”, în care a sesizat că radierea din evidență de la domiciliul de pe adresa or. XXXXX, str. XXXXX, a fost operată cu încălcarea dreptului copiilor minori de a beneficia de un nivel de trai care să permită dezvoltarea sa fizică, mintală, spirituală, morală și socială la domiciliul reclamantei, care, timp de 15 ani, a fost și este în or. XXXXX, str. XXXXX, unde se află toate lucrurile reclamantei, școala, unde copiii sunt la evidența medicului de familie, etc. Radierea din evidență de la domiciliu din or. XXXXX, str. XXXXX, va afecta grav nivelul de viață a copiilor minori și interesele acestora de a crește într-un mediu cât mai favorabil.

A menționat că casa de locuit și încăperile din casa de locuit de pe adresa or. XXXXX, str. XXXXX, au fost reparate capital din sursele comune ale reclamantei și fostului soț, iar folosirea încăperilor din casa de locuit și înscrierea la domiciliu a fost posibilă cu acordul proprietarei Maria Nazîp.

Consideră că este necesar până la finisarea și darea în exploatare a casei de locuit care se construiește pentru familia sa, să locuiască în casa pe de adresa or. XXXXX, str. XXXXX, însă Maria Nazîp crează obstacole la construcția casei sale și prin asemenea metode de intimidare încearcă să o determine să renunțe la litigiul aflat pe rolul instanței de judecată între ea și fostul soț cu privire la partajarea bunurilor comune.

Faptul radierii din evidență de la domiciliul or. XXXXX, str. XXXXX, care este și domiciliul copiilor minori conform art. 31 alin. (1) Cod civil și hotărârea Judecătorei Iaoveni din 25.05.2015, a afectat grav drepturile și interesele copiilor minori, care se află în grija și la educația exclusivă a ei, tatăl având domiciliul peste hotare.

Maria Nazîp, proprietara casei în care locuiește, este bunica copiilor minori, căreia, în condițiile în care nu are un alt loc de domiciliu până la finisarea propriei case de locuit, îi revine obligația de întreținere a nepoților, conform art. 87 alin. (1) Codul familiei, prin asigurarea cu spațiu de domiciliu (precum a fost înțelegerea).

La data de 28 ianuarie 2019 a primit răspunsul IP „Agenția Servicii Publice” cu nr. 01/451 din 25.01.2019, la cererea sa, în care nu a fost motivat de drept radierea din evidență în condițiile descrise în cerere cu privire la folosința casei de locuit și prejudicierea drepturilor și intereselor copiilor minori prevăzute la art. 27 alin.(1)

din Convenția internațională cu privire la drepturile copilului, adoptată de Adunarea Generală a ONU la 29 noiembrie 1989, la care Republica Moldova a aderat prin Hotărârea Parlamentului nr. 408 din 12 decembrie 1990, circumstanțe despre care, a presupus, reprezentanții IP „Agenția Servicii Publice” nu au știut anterior.

Prin hotărârea din 03 iunie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, s-a respins cererea de chemare în judecată depusă de către Natalia Nazîp împotriva IP „Agenției Servicii Publice”, intervenient accesoriu Maria Nazîp privind contestarea actelor administrative ca fiind neîntemeiată. (f.d. 76, 80-82)

Prin decizia din 16 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul declarat de către Natalia Nazîp împotriva hotărârii din 03 iunie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, emisă în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de către Natalia Nazîp împotriva IP „Agenția Servicii Publice”, intervenient accesoriu Maria Nazîp cu privire la contestarea actelor administrative. (f.d. 174, 175-185)

Pentru a ajunge la această concluzie instanțele de judecată au reținut că radierea din evidență din locuința aflată în proprietate privată s-a efectuat în conformitate cu prevederile pct. 118 subpct. 3) din Regulamentul privind eliberarea actelor de identificare și evidența locuitorilor Republicii Moldova, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 125 din 18.02.2013, în temeiul cererii Maria Nazîp. Potrivit extrasului din registrul bunurilor imobile, proprietar al bunului imobil cu nr. cadastral XXXXX, XXXXX, XXXXX, constituit din teren, casă de locuit individuală, construcție accesorie, amplasat în or. XXXXX, str. XXXXX este Maria Nazîp.

Instanța de apel a reținut că potrivit datelor din registrul de stat al populației la 01 decembrie 2017 Natalia Nazîp a fost radiată din evidență de către Serviciul eliberare a actelor de identitate Ialoveni în temeiul cererii Mariei Nazîp, care este proprietara locuinței situate pe adresa or. XXXXX, str. XXXXX și a datelor din registrul bunurilor imobile.

Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, cât și a hotărârii instanței de fond la 18 decembrie 2019 Natalia Nazîp a depus recurs, solicitând admiterea recursul, casarea deciziei din 16 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău și a hotărârii din 03 iunie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, cu pronunțarea unei decizii de admitere integrală a acțiunii. (f.d. 192-199)

În motivarea recursului a invocat că decizia instanței de apel este ilegală.

Consideră că prin respingerea acțiunii, instanțele au încălcat drepturile copiilor, care sunt stabiliți în or. XXXXX, str. XXXXX, nu au luat în considerație că până în prezent ea cu copiii domiciliază pe aceeași adresă.

Instanțele ierarhic inferioare au considerat ca prestabilit faptul că există o decizie de radiere și că aceasta ar fi legală, dar fără a-i fi prezentată o asemenea decizia, fiind folosită ca probă pentru a-și motiva soluția, ori, instanțele sunt obligate să cerceteze obiectiv toate probele, inclusiv explicațiile părților.

Efectuând controlul judiciar al hotărârilor contestate prin prisma argumentelor expuse în recurs, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că prin Legea nr.116 din data de 19 iulie 2018 a fost

adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova. În conformitate cu art. 257 alin. (1) al Codului administrativ, prezentul cod a intrat în vigoare la 01 aprilie 2019.

În conformitate cu art. 258, alin. (3) al Codului administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Astfel, din sensul normei de drept enunțate urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale. Decizia instanței de apel a fost pronunțată după intrarea în vigoare a Codului administrativ.

Legalitatea procedurilor, care au urmat după punerea în aplicare a Codului administrativ, se vor verifica prin prisma Codului administrativ și aici instanța de recurs cu referire la termenul de depunere a recursului reține că conform art. 245, alin. (1) din Codul administrativ recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar.

Potrivit art. 245, alin. (2) din Codul administrativ motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Decizia instanței de apel a fost pronunțată la 16 octombrie 2019.

Din materialele dosarului rezultă că instanța de apel a expediat în adresa participanților la proces copia deciziei motivate, care la 20 noiembrie 2019 a fost recepționată de către Natalia Nazîp. (f.d. 186, 187)

Natalia Nazîp în conformitate cu prevederile art. 245 alin. (1) din Codul administrativ a înregistrat la 18 decembrie 2019 la instanța de apel, cererea de recurs. (f.d. 192-199)

Astfel, instanța de recurs consideră că Natalia Nazîp s-a conformat prevederilor legale și a depus recursul în termenul prevăzut de lege.

Fiindcă fondul cauzei a fost examinat prin prisma Legii contenciosului administrativ nr. 793-XIV din 10 februarie 2000 și prevederilor din Codul de procedură civilă, instanța la soluționarea recursului se va conduce tot de aceste prevederi.

Astfel, examinând temeiurile recursului depus de către Natalia Nazîp în raport cu materialele cauzei de contencios administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil.

Verificând motivele de casare, invocate în recurs, completul Colegiului atestă că Natalia Nazîp a indicat argumente ce țin de dezacordul cu felul în care instanța de apel a apreciat înscrisurile probatorii și a constatat circumstanțele cauzei. Nu pot

fi reținute ca temei de admisibilitate aceste argumente, deoarece țin de reaprecierea probelor, fapt inadmisibil în recurs.

Conform regulilor din Secțiunea a 2-a din Capitolul XXXVIII din Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Recursul exercitat conform secțiunii a 2 - a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procesual, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Astfel, completul Colegiului constată că argumentele invocate în recurs nu pot constitui temei de casare a deciziei recurate, or, acesta nu se încadrează în cele expres stabilite la art. 432, alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu prevederilor art. 432, alin. (1) din Codul de procedură civilă părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procesual.

Aliniatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433, lit. a) din Codul de procedură civilă cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432, alin. (2), (3) și (4).

Totodată, potrivit jurisprudenței CEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posedă puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri, pe când în recursul declarat de către Natalia Nazîp, asemenea aspecte nu se regăsesc.

În speță, completul Colegiului menționează, că recursul în cauză conține obiecții de fapt și de drept, care deja au fost studiate și verificate de către instanța de apel, primind o apreciere corespunzătoare.

În consecință, nu există aparența unei încălcări a dreptului recurentei la soluționarea tuturor argumentelor cu privire la judecarea cauzei în apel, în modul în care este garantat de art. 6 § 1 al Convenției.

Drept urmare, se reține că argumentele invocate de către recurentă nu pot constitui temei de admisibilitate a recursului, deoarece nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normei de drept material sau a normei de drept procesual, așa cum formal invocă Natalia Nazîp, și, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

În astfel de circumstanțe, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ

al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de către Natalia Nazîp, inadmisibil.

În conformitate cu art.193, art. 195, art. 230 și art. 258, alin. (3) din Codul administrativ, art. 433, lit. a) din Codul de procedură civilă, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul, declarat de către Natalia Nazîp, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Maria Ghervas

judecătorii

Nina Vascan

Victor Burduh